

20.05.2024

nr 11.2-44/24/502

AS Tõrva Tervisekeskus
Tartu tn 4
Tõrva linn
Tõrva vald
68606 Valga maakond

OTSUS

taotluse rahuldamise otsuse kehtetuks tunnistamise ja finantskorrektsiooni tegemise kohta

Riigi Tugiteenuste Keskus (registrikood 70007340, edaspidi *rakendusüksus*) teeb meetme „COVID-19 valmisoleku tagamine” tegevuse „Üldhooldusteenuse kohandamine nakkushaiguste leviku tõkestamiseks” raames otsuse AS Tõrva Tervisekeskus (registrikood 10831216, edaspidi *toetuse saaja* või *tööde tellija*) projektile „Tõrva hooldekeskuse energiatõhususe parandamine“ (nr 2014-2020.15.01.22-0300; edaspidi *projekt*).

Rakendusüksus tuvastas, et toetuse saaja on rikkunud talle perioodi 2014–2020 struktuuritoetuse seaduse (edaspidi *STS*) § 24 p-ga 1 pandud kohustust tagada projekti elluviimine ettenähtud tingimustel ja kavandatud tulemuste saavutamine. Lisaks on toetuse saaja projekti elluviimise kohta esitanud teadlikult ebaõiget teavet. Sellest lähtuvalt tunnistas rakendusüksus taotluse rahuldamise otsuse kehtetuks, kohaldab projektis makstud kulude osas finantskorrektsiooni ning **loeb mitteabikõlblikuks kuluks 100 000 eurot, sh toetus 100 000 eurot.**

Otsuse tegemise aluseks on haldusmenetluse seaduse (edaspidi *HMS*) § 64, § 66 lg 2 p 1 ja 3, lg 3, § 68 lg 2, STS § 8 lg 2 p 4 ja 5, § 22 lg 3 p-d 2 ja 3, lg 5, § 45 lg 1 p-d 1 ja 3, § 47 lg 1 ja 3, Vabariigi Valitsuse 01.09.2014 määruse nr 143 „Perioodi 2014–2020 struktuuritoetusest hüvitatavate kulude abikõlblikuks lugemise, toetuse maksmise ning finantskorrektsioonide tegemise tingimused ja kord“ (edaspidi *ühendmäärus*) § 23 lg 1 ning sotsiaalkaitseministri 22.07.2021 määruse nr 27 „Üldhooldusteenuse kohandamine nakkushaiguste leviku tõkestamiseks“ (edaspidi *meetme määrus*) § 19 lg 4, samuti rakendusüksuse 17.02.2023 taotluse rahuldamise otsus nr 11.2-44/23/371 (edaspidi *taotluse rahuldamise otsus*), rakendusüksuse kohapealse kontrolli akt 15.02.2024 ning toetuse saajaga peetud kirjavahetus.

- 1. Toetuse saaja on rikkunud talle meetme määruse § 21 lõikega 1 pandud kohustust tagada STS-s § 24 p-s 1 sätestatud kohustuse täitmine ning projekti edukas elluviimine taotluse rahuldamise otsuses fikseeritud tähtaegadel ja tingimustel. Samuti on toetuse saaja rikkunud STS § 24 p-s 5 sätestatud kohustust esitada õiget ja täielikku teavet.**

1.1. Rikkumise asjaolud

Taotluse rahuldamise otsuse p 5 kohaselt on projekti eesmärgiks ööpäevaringse väljaspool kodu osutatava üldhooldusteenuse osutamise teenusekohtade kohandamine ning p 6 täpsustab, et projekti toetatav tegevus on vastavalt meetme määruse § 8 lõikele 2 ööpäevaringse väljaspool kodu osutatava üldhooldusteenuse osutamise tegevuskoha hoone energiatõhususe parandamiseks tehtavad tööd: välispiirete soojapidavuse parandamine. Rakendusüksusele esitatud taotluses on täpsustatud toetatava tegevuse sisu: „Tegevuse raames utiliseeritakse vanad aknad ja paigaldatakse muinsuskaitse nõudeid arvetavad uued aknad ning soojustatakse ja viimistletakse aknapõsed.“ Hoone asub aadressil Tartu tn 1, Tõrva linn. OÜ Parila Klaas hinnapakkumusest, mis on lisatud taotlusdokumentide juurde, nähtub, et planeeritud tööde mahuks on 60 avatäite vahetamine.

Projekti abikõlblikkuse periood oli 18.11.2022–31.12.2023 (taotluse rahuldamise otsus p 4), projekti abikõlblikud kogukulud on 100 000 eurot (taotluse rahuldamise otsus p 2), toetuse määr 100% projekti abikõlblikest kuludest ja maksimaalne suurus 100 000 eurot (taotluse rahuldamise otsus p 3). Toetus on välja maksmata.

Taotluse rahuldamise otsuse p-s 13.1 on sätestatud, et toetuse saaja on kohustatud tagama projekti eesmärkide elluviimise, saavutama taotluse rahuldamise otsuses sätestatud tulemused ning tagama projekti raames kavandatud kohanduste tegemise kokkulepitud eelarvega. Taotluse rahuldamise otsuse p 13.2 sätestab, et toetuse saaja on kohustatud tagama toetuse kasutamise taotluses kirjeldatud projekti tulemusnäitaja koos sihttasemega. Taotluses kirjeldatud sihtväärtuseks on hoone energiatõhususe parandamiseks tehtavad tööd, sh välispiirete soojapidavuse parandamine.

Taotluse rahuldamise otsuse p 13.4 sätestab, et toetuse saaja peab esitama struktuuritoetuse registri kaudu maksetaotluse koos toetatava tegevuse tulemuse saavutamist tõendavate dokumentidega, kui toetuse maksmise eelduseks olev tulemus on täielikult saavutatud ja selle saavutamine projekti abikõlblikkuse perioodil on tõendatav. Vastavalt taotluse rahuldamise otsuse p-le 13.5 pidi toetuse saaja esitama projekti lõpparuande koos väljamakse taotlusega struktuuritoetuse registri kaudu hiljemalt 30 kalendripäeva jooksul abikõlblikkuse perioodi lõppkuupäevast, kuid mitte hiljem kui 17.01.2024.

Toetuse saaja esitas 16.01.2024 struktuuritoetuse registri kaudu projekti lõpparuande. Lõpparuandes kinnitas toetuse saaja: „Tööd lõpetatud tähtaegselt /.../ Vahetatud aknad, et tagada parem soojapidavus. /.../ esimene hange kukkus läbi, kuid uus hange avaldati 09.09.2023 ja tööd teostati vastavalt lepingu tingimustele tähtaegselt. Töid teostas Terasteenus OÜ.“. Lõpparuande vormil kinnitas toetuse saaja, et taotluses kirjeldatud sihtväärtus 'Hoone energiatõhususe parandamiseks tehtavad tööd, sh välispiirete soojapidavuse parandamine' on saavutatud 29.12.2023 seisuga. Sihtväärtuse juurde on lisatud märge, et on vahetatud aknad, et tagada parem soojapidavus. Lisaks on lõpparuandes ka kinnitus, et kõik esitatud andmed on õiged ning täielikud.

Lisaks lõpparuandele on toetuse saaja esitanud maksetaotluse, millel on tegevuse toimumise perioodi lõppkuupäevaks märgitud 29.12.2023, makse selgitusena akende vahetus ja aknapõskede viimistlus ning taotletud toetuse summaks 100 000 eurot. Toetatava tegevuse tulemuse saavutamist tõendavate dokumentidena on toetuse saaja esitanud tööde üleandmise-vastuvõtmise akti ning Terasteenus OÜ arve nr 2025340 (29.12.2023), arve kirjeldus: „Ehitustööd vastavalt aktile ja töövõtulepingule nr 19122023“. Tööde üleandmise-vastuvõtmise akt on digiallkirjastatud 29.12.2023 ning selles kinnitatakse, et Terasteenus OÜ (edaspidi *töövõtja* või *tööde teostaja*) on täitnud tähtaegselt lepingust tulenevad kohustused ning töö (akende vahetamine ja aknapõskede soojustamine) garantiiperiood loetakse alanuks.

Rakendusüksus viis 15.02.2024 läbi kohapealse kontrolli, mille käigus tuvastas, et seisuga 15.02.2024 ei olnud ehitustöödega alustatud ning hoonel asukohaga Tõrva linn, Tartu tn 1 olid kõik aknad vahetamata. Kontrolli käigus fikseeriti fotodega kolmekordse maja hetkeseis, tuvastatav oli, et hoonel on 60 akent, mille osas ei olnud teostatud hoone energiatõhususe parandamiseks tehtavaid töid.

Lähtudes ülaltoodust on toetuse saaja rikkunud talle meetme määruse § 21 lõikega 1 pandud kohustust tagada STS § 24 p-s 1 sätestatud kohustuse täitmine ning projekti edukas elluviimine taotluse rahuldamise otsuses fikseeritud tähtaegadel ja tingimustel. Kuna toetuse saaja on esitanud rakendusüksusele lõpparuande ja maksetaotluse koos teabega, et projektis ettenähtud tööd on teostatud tähtaegselt, siis on ühtlasi rikutud STS § 24 p-s 5 sätestatud kohustust esitada õiget ja täielikku teavet.

Rakendusüksus alustas 20.02.2024 järelevalvemenetluse.

1.2 Toetuse saaja seisukoht

Toetuse saaja on rakendusüksusele 27.02.2024 selgitanud järgmist: „19.02.2023 saime Tõrva hooldekodu energiatõhususe parandamise taotlusele positiivse rahastusotsuse. Kuna tegemist on muinsuskaitse aluse hoonega, siis alustasime peale positiivse otsuse saamist muinsuskaitseametilt akende vahetuse loa taotlemist. Algsel hinnangul saime kinnituse, et aknaid vahetada ei saa ja need tuleb restaureerida. Suheldes pikaajaliselt muinsuskaitseameti ametnikuga saime kokkuleppele, et tellime eksperthinnangu muinsuskaitse pädevusega spetsialistilt, kes otsustab, kas saame muinsuskaitseametilt loa akende vahetuseks või mitte. Lõpliku kooskõlastuse muinsuskaitseametilt uute akende panemiseks peale eksperthinnangu saamist saime 17.07.2023. Selle järgselt alustasime hanke dokumentide kokku panemist, et hange üles panna. 09.08.2023 läks hange käima ning 05.09 oli hanke lõpptähtaeg dokumentide esitamiseks. Terasteenus OÜ pakkumus lükati tagasi ja kuulutati mittevastavaks, sest pakkumus ei vastanud vastavustingimustele. Selle järgselt alustati e-riigihangete keskkonnas väljakuulutamisetega läbirääkimistega riigihange, mille tulemusena tunnistati edukaks Terasteenus OÜ pakkumus. Oktoobrikuust alates ootasime ka muinsuskaitseametilt lõplikku akende paigalduse tegevuskava kooskõlastust, mille saamiseks kulus kuu aega.

Kahepoolsest kokkuleppest ja heast usust lähtuvalt uskusime, et saame aknad õigeks ajaks paigaldatud, kuid kahjuks nii see ei läinud. Tunnistame, et oleme akti esitamisega teinud vea lootes, et aknad saavad õigeaegselt paigaldatud ja projekti lõppeesmärk täidetud. Kahjuks on tekkinud akende tootmisprotsessis mitmesugused komplikatsioonid ning selle tõttu on mitmeid kordi edasi lükkunud akende paigaldamise kuupäev. Akende paigalduse edasi lükkumisest tahtsime RTK-d teavitada, kuid viibisin tööst eemal tervislikel põhjustel ning tööle naastes ei õnnestunud telefoni teel mitmel korral ametnikku kätte saada. Tunnistame enda viga, et oleksime pidanud koheselt kirjalikult ühendust võtma, mitte lootma jääma telefoni teel kontakti saamisele. Järelevalve ametnik helistas meile, et leppida kokku aeg kohtumiseks, ning siis jäi kokkulepe, et saadame kõigepealt lepingu ning selle järgselt lepime täpse aja kohtumiseks kokku. 15.02 tuli järelevalve ametnik kohapeale vaatlust tegema ning kuna sellel ajal viibisime töökohustustest eemal, siis ei avanenud ka võimalust järelevalve ametnikule antud situatsioonist ülevaadet anda. Järelevalve helistas ning samal päeval sai tagasi helistatud ametnikule, kes selgitas kõik vajaliku väga ilusti ära.

Meie kindel eesmärk on aknad paigaldada, aknad on tootmises ning märtsis alustatakse ka nende paigaldust viimase informatsiooni kohaselt. Aknad saavad vahetatud ja töö saab tehtud nii nagu on see algselt planeeritud. Uute akende paigaldus on meie kui hooldekodu teenuse osutaja jaoks väga suur ja vajalik töö, et saaksime jätkata maapiirkonnas vajaliku hooldusteenuse pakkumisega ning tööde järgselt jätkata sisetöödega tingimuste parandamiseks. On ääretult kurb tõdeda, et akende paigaldamine on venima jäänud, sest tegemist on hooldekodu majaga, kus elavad väga erinevate raskete haigustega inimesed, kes vajavad häid tingimusi kvaliteetse teenuse saamiseks. Vanad aknad on täielikult amortiseerunud, lasevad tuult ja külma läbi, mille tulemusel peame

külmade ilmadega kasutama lisaradiaatoreid, et eakatel inimestel tubades külm ei oleks. Uute akende paigaldusega saame meie hoolealustele pakkuda palju paremaid elamistingimusi, mis on olnud algusest peale meie eesmärgiks. Praegusel hetkel ei ole meil võimalik tubasid isegi tuulutada, sest on oht, et aknaid avades kukuvad klaasid eest ära. Uute akende paigaldusega saavad inimesed taas nautida värsket õhku tubades ning külmemate ilmadega on toad palju soojemad.

Saame aru, et oleksime pidanud käituma teisiti ning võtma teiega kiiremini ühendust, et teavitada tekkinud olukorrast, et akende paigaldaja ei jõua rahastustaotluses ette antud tähtajaks töid teostada. Ja sellega seoses oleksime pidanud kiiremini leidma viisi, et Teid teavitada toetuse taotluse tühistamise soovist. Vabandame seetõttu. Me mõistame, et jääme rahastusest ilma etteantud tähtaegade ületamise tõttu.“

1.3 Rakendusüksuse seisukoht ja õiguslik põhjendus

Projekti tulemuste mittesaavutamist käsitletakse punktis 1.3.1 ning projekti elluviimise kohta ebaõige teabe edastamist punktis 1.3.2.

1.3.1 Projekti tulemuste mittesaavutamine

Taotluse rahuldamise otsuse p 13 kohaselt on toetuse saaja kohustatud projekti elluviimisel järgima STS-i, selle alusel antud õigusaktides, meetme määruises ja taotluse rahuldamise otsuses sätestatud. STS § 24 p 1 kohaselt on toetuse saaja kohustatud tagama projekti elluviimise ettenähtud tingimustel ja kavandatud tulemuse saavutamise.

Meetme määruise § 4 lg 2 sätestab, et projekt peab lõppema hiljemalt 31.12.2023, ning lg 3 täpsustab, et põhjendatud juhtudel on projekti abikõlblikkuse perioodi võimalik pikendada samuti kuni 31.12.2023. Seega ei saa projekti abikõlblikkuse periood mingilgi tingimusel olla pikem kui 31.12.2023 ning hiljemalt selleks ajaks pidid olema lõpetatud ka projekti tegevused.

Meetme määruise § 21 lg 1 sätestab, et toetuse saaja tagab STS §-s 24 sätestatud kohustuste täitmise ning projekti eduka elluviimise taotluse rahuldamise otsuses fikseeritud tähtaegadel ja tingimustel.

Taotluse rahuldamise otsuse p 13.2 sätestab, et toetuse saaja on kohustatud tagama toetuse kasutamise taotluses kirjeldatud projekti tulemusnäitaja koos sihttasemega. Taotluses kirjeldatud sihtväärtuseks on hoone energiatõhususe parandamiseks tehtavad tööd, sh välispiirete soojapidavuse parandamine. Rakendusüksusele esitatud taotluse andmetel oli projekti tegevuseks Tõrva linnas Tartu tn 1 asuva hoone vanade akende utiliseerimine, uute akende paigaldamine, soojustamine ning aknapõskede viimistlemine. Rakendusüksusele esitatud hinnapakumuse andmetel oli planeeritud tööde mahuks 60 avatäite vahetamine. Seega kavandati projekti raames hoone energiatõhususe parandamiseks tehtavate töödena vahetada välja kogu maja ulatuses 60 akent ning vastavalt meetme määruise § 4 lg-le 2 ja taotluse rahuldamise otsuse p-le 4 pidi projektis ettenähtud tegevused olema lõpetatud hiljemalt 31.12.2023.

Rakendusüksus viis 15.02.2024 läbi kohapealse kontrolli, mille käigus tuvastas, et seisuga 15.02.2024 ei olnud ehitustöödega alustatud ning hoonel asukohaga Tõrva linn, Tartu tn 1 olid kõik aknad vahetamata. Kontrolli käigus fikseeriti fotodega kolmekordse maja hetkeseis, tuvastatav oli, et hoonel on 60 akent, mille osas ei olnud teostatud hoone energiatõhususe parandamiseks tehtavaid töid. Tööde tegemata jätmist tunnistas ka toetuse saaja.

Lähtuvalt eeltoodust ei ole toetuse saaja täitnud talle meetme määruise § 21 lõikega 1 pandud kohustust tagada STS-s § 24 p-s 1 sätestatud kohustuse täitmine ning projekti edukas elluviimine taotluse rahuldamise otsuses fikseeritud tähtaegadel ja tingimustel.

1.3.2 Projekti elluviimise kohta ebaõige teabe edastamine

STS § 24 p 5 kohaselt on toetuse saaja kohustatud esitama õige ja täieliku teabe, korrektse dokumendi ja aruande projekti teostamise kohta tähtaegselt ja nõutud viisil.

Meetme määruse § 20 lg 2 kohaselt pidi toetuse saaja esitama rakendusüksusele projekti lõpparuande 30 kalendripäeva jooksul alates projekti määratud abikõlblikkuse perioodi lõppkuupäevast.

Vastavalt taotluse rahuldamise otsuse p-le 13.5 pidi toetuse saaja esitama projekti lõpparuande koos väljamakse taotlusega struktuuritoetuse registri kaudu hiljemalt 30 kalendripäeva jooksul abikõlblikkuse perioodi lõppkuupäevast, kuid mitte hiljem kui 17.01.2024.

Taotluse rahuldamise otsuse p 13.4 sätestab, et toetuse saaja peab esitama struktuuritoetuse registri kaudu maksetaotluse koos toetatava tegevuse tulemuse saavutamist tõendavate dokumentidega, kui toetuse maksmise eelduseks olev tulemus on täielikult saavutatud ja selle saavutamine projekti abikõlblikkuse perioodil on tõendatav. Täiendavalt kohustab taotluse rahuldamise otsuse p 6 toetuse saajat viivitamatult teavitama rakendusüksust kõigist asjaoludest, mis võivad mõjutada projekti elluviimist, kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis.

Toetuse saaja pole rakendusüksust teavitanud sellest, et projekti pole edukalt ellu viidud. Vastupidi – toetuse saaja on 16.01.2024 esitanud nii projekti lõpparuande kui ka maksetaotluse koos toetatava tegevuse tulemuse saavutamist tõendavate dokumentidega, milleks oli tööde üleandmise-vastuvõtmise akt ning tööde teostaja poolt väljastatud arve. Nii lõpparuandes kui ka maksetaotluses kinnitas toetuse saaja, et projekti tegevused on õigeaegselt ellu viidud. Samuti kinnitati tööde üleandmise-vastuvõtmise aktis, mis digiallkirjastati mõlemapoolselt 29.12.2023, et kõik lepingust tulenevad kohustused ning töö on täidetud tähtaegselt.

Rakendusüksus palus toetuse saajal edastada leping, millele on tööde üleandmise-vastuvõtmise aktis viidatud, ning toetuse saaja on 12.02.2024 edastanud töövõtulepingu, mis on sõlmitud tellija, st toetuse saaja ja töövõtja (Terasteenused OÜ) vahel (digiallkirjastatud toetuse saaja poolt 14.12.2023 ning töövõtja poolt 19.12.2023). Lepingu objektiks oli energiatõhususe parandamiseks akende vahetus ja sellega seonduvate ehitustööde teostamine (lepingu p 2.1). Lepingu p 2.4 sätestas, et tööd loetakse lõpetatuks ja töövõtja vastavad kohustused täidetuks lepingu objekti üleandmise-vastuvõtmise akti allkirjastamisega tellija poolt. Lepingu täitmise tähtaeg oli 3 kuud alates lepingu sõlmimisest (lepingu p 4.3).

Rakendusüksus viis 15.02.2024 läbi kohapealse kontrolli, mille käigus tuvastas, et seisuga 15.02.2024 ei olnud ehitustöödega alustatud ning projekti käigus ettenähtud hoone energiatõhususe parandamiseks tehtavad tööd (60 akna vahetus koos aknapõskede viimistlemisega) olid teostamata.

Toetuse saaja on rakendusüksusele selgitanud: „Kahepoolsest kokkuleppest ja heast usust lähtuvalt uskusime, et saame aknad õigeaks ajaks paigaldatud, kuid kahjuks nii see ei läinud. Tunnistame, et oleme akti esitamisega teinud vea lootes, et aknad saavad õigeaegselt paigaldatud ja projekti lõppeesmärk täidetud. Kahjuks on tekkinud akende tootmisprotsessis mitmesugused komplikatsioonid ning selle tõttu on mitmeid kordi edasi lükkunud akende paigaldamise kuupäev. Akende paigalduse edasi lükkumisest tahtsime RTK-d teavitada, kuid viibisin tööst eemal tervislikel põhjustel ning tööle naastes ei õnnestunud telefoni teel mitmel korral ametnikku kätte saada. Tunnistame enda viga, et oleksime pidanud koheselt kirjalikult ühendust võtma, mitte lootma jääma telefoni teel kontakti saamisele.“

Rakendusüksus juhib tähelepanu, et toetuse saajale on korduvalt saadetud meeldetuletusi selle kohta, et projekti abikõlblikkuse periood lõpeb 31.12.2023 (rakendusüksuse meeldetuletused 09.06.2023, 10.10.2023, 08.11.2023, 08.12.2023). Eelnevatele meeldetuletustele toetuse saaja reageerinud pole, kuid nendest viimasele 08.12.2023 meeldetuletusele on toetuse saaja 13.12.2023 vastanud: „Lepingu sõlmimine toimub ning saame tööd õigeaegselt valmis.“

Päev hiljem, st 14.12.2023 hiljem on toetuse saaja digiallkirjastanud vastava töövõtulepingu, milles sätestatakse lepingu täitmise tähtajaks 3 kuud alates lepingu sõlmimisest.

Arvestades tööde mahtudega, pidi lepingupooltega sarnane mõistlik isik samadel asjaoludel mõistma, et selliste mahtudega lepingu elluviimine olukorras, kus tuleb vahetada muinsuskaitse

all oleva kolmekordse maja kõik 60 akent, pole teostatav paari nädala jooksul. Lepingupooltega sarnane mõistlik isik pidi siinjuures arvestama ka sellega, et juba sellises mahus erimõodus avatäidete tellimine võib võtta kindlasti rohkem aega kui paar nädalat, kuna erimõodus aknaid ei toodeta lattu valmis, vaid neid tehakse tellimiste alusel. Seda, et akende tellimise protsessis tekkisid raskused, tunnistab ka toetuse saaja ise: „Kahjuks on tekkinud akende tootmisprotsessis mitmesugused komplikatsioonid.“

Tööd pidid olema teostatud hiljemalt 31.12.2023, tööde üleandmise-vastuvõtmise akt, milles kinnitatakse, et töövõtja on täitnud tähtaegselt lepingust tulenevad kohustused, on mõlemapoolselt digiallkirjastatud 29.12.2023.

Toetuse saaja 27.02.2024 selgitus – *Tunnistame, et oleme akti esitamisega teinud vea lootes, et aknad saavad õigeaegselt paigaldatud ja projekti lõppeesmärk täidetud* – jääb eelpoolkirjeldatud kontekstis arusaamatuks, sest 16.01.2024 on toetuse saaja rakendusüksusele kinnitanud, et kõik vajalikud tööd olid teostatud 29.12.2023. Rakendusüksusele akti esitamise ajahetkel 16.01.2024 oli projekti abikõlblikkuse periood juba läbi ning samadel asjaoludel pidi sellises situatsioonis olev mõistlik isik aru saama, et ta ei saa kinnitada, et projekt on edukalt ellu viidud, kui tegelikkuses oli projekti elluviimise aeg juba läbi saanud ning samas polnud tööde teostamisega veel alustatudki. Seega ei saa sellises situatsioonis seisuga 16.01.2024 enam loota, et aknad saavad õigeaegselt paigaldatud, kui projekt pidi olema ellu viidud juba hiljemalt seisuga 31.12.2023. Tööde teostamisega ei olnud alustatud veel ka kohapealse kontrolli toimumise hetkel, st poolteist kuud hiljem (15.02.2024).

Toetuse saajale pidi hiljemalt juba detsembri keskpaigas või äärmisel juhul hiljemalt 29.12.2023 olema selge, et projekti ei õnnestu tähtaegselt ellu viia, ometi on lepingu osapooled digiallkirjastanud 29.12.2023 teostatud tööde üleandmise-vastuvõtmise akti, millega nad kinnitavad, et töövõtja on kõik vajalikud tööd tähtaegselt teostanud. Otseses majanduslikus mõttes pole sellise akti koostamine, kus kinnitatakse selliste tööde teostamist, mida tegelikkuses teostatud pole, tööde tellijale kasulik, sest tööde tellija tunnistab sellist akti allkirjastades, et töövõtja on oma kohustused täitnud ning tööde tellija on kohustatud tegema vastusoorituse tasu maksmise näol tööde eest, mida pole teostatud. Ühtlasi on tööde tellija loobunud igasuguste pretensioonide esitamise võimalusest, sest tööde üleandmise-vastuvõtmise akti allkirjastades kinnitab ta, et tööd on teostatud vastavalt lepingule. Töövõtulepingu p 2.4 näeb ette: „Tööd loetakse lõpetatuks ja Töövõtja vastavad kohustused täidetuks Lepingu objekti üleandmise-vastuvõtmise akti allkirjastamisega Tellija poolt. Tellija võtab Lepingu objekti vastu, kui Lepingus nimetatud tööd on tervikuna teostatud vastavalt Lepingus sätestatud tingimustele ja ehitusprojektis sätestatud mahus, tööd vastavad kõikidele kvaliteedi- ja muudele nõuetele ning väljastatud on kasutusluba. Lepingu objekti juhusliku hävimise riisiko läheb Tellijale üle Lepingu objekti vastuvõtmisega.“

Kuna sellise akti allkirjastamine ei saa olla tööde tellijale majanduslikus mõttes kuidagi mõistlik (kinnitatakse tööde teostamist, mida tegelikkuses pole kuidagi võimalik veel ei üle anda ega vastu võtta, kuna vastavad tööd olid veel tegemata), siis pidi akti allkirjastamisel olema mingi muu vajadus.

Toetuse saaja oli teadlik, et projekti abikõlblikkuse periood lõpeb 31.12.2023 ning samuti oli ta teadlik, et projekt, mille tegevused on ellu viidud hiljem kui 31.12.2023, pole abikõlblik ning toetust sellisel juhul välja ei maksta (rakendusüksus on vastava selgesõnalise teavituse saatnud 09.06.2023 struktuuritoetuse registri projekti postkasti kaudu). Samuti on rakendusüksus veel 08.12.2023 palunud toetuse saajalt teavet, kas projekt viiakse ellu või loobutakse toetuse kasutamisest, mille peale on toetuse saaja 13.12.2023 vastanud, et tööd saadakse õigeaegselt valmis. Ajaliselt on töövõtulepingu lõpliku sõlmimiseni jõutud 19.12.2023 (14.12.2023 on töövõtulepingu allkirjastanud tööde tellija ning 19.12.2023 töövõtja). Seejärel on hoolimata sellest, et tööde teostamisega ei ole veel alustatudki, 10 päeva hiljem, st 29.12.2023 allkirjastatud mõlemapoolselt tööde üleandmise-vastuvõtmise akt, millega kinnitatakse, et kõik lepingujärgsed tööd on teostatud lepingus sätestatud tingimustel.

Toetuse saaja on rakendusüksusele esitanud 16.01.2024 lõpparuande ja maksetaotluse ning mõlemal vormil kinnitab toetuse saaja, et projekt on edukalt ellu viidud. Projekti elluviimise kinnitamiseks esitas toetuse saaja ka dokumentaalsed tõendid tööde üleandmise-vastuvõtmise akti ning töövõtja poolt väljastatud arve näol. Maksetaotlus on rakendusüksuses läbinud ka esmase kontrolli, milles kontrolliti esitatud dokumentide vastavust formaalsetele nõuetele. Selleks, et veenduda esitatud andmete sisulises õiguses, teostas rakendusüksus 15.02.2024 kohapealse kontrolli, mille käigus fikseeriti, et investeringuobjektile ei olnud ehitustööde teostamisega isegi mitte veel alustatud.

Hinnates asjaolusid, on rakendusüksus jõudnud järeldusele, et toetuse saaja on teadlikult esitanud ebaõiget teavet, sooviga saada toetust, hoolimata sellest, et projekt ei vastanud enam abikõlblikkuse tingimustele (projekti ei suudetud abikõlblikkuse perioodil ellu viia). Mõistlik isik ei saa kinnitada mingite asjaolude olemasolu, kui talle on teada, et neid asjaolusid olemas ei ole (toetuse saaja poolt kirjeldatud asjaolud ei vasta tegelikkusele, st tööde teostamisega, mille teostamist toetuse saaja väidab olevat tehtud, polnud tegelikkuses veel teostama hakatudki).

Esitades 16.01.2024 rakendusüksusele lõpparuande ning maksetaotluse koos tegevuste elluviimist tõendavate dokumentidega, on toetuse saaja esitanud teadlikult ebaõiget teavet projekti elluviimise osas ning panustanud sellele, et rakendusüksus teostab esitatud aruandluse ja dokumentatsiooni osas üksnes formaalset kontrolli, kohapealset kontrolli ei teostata ning toetus makstakse välja.

Ühendmääruse § 15 lg 1 sätestab, et kulude lihtsustatud hüvitamisviiside alusel toetuse väljamaksmisel kulu tegelikku maksumust ja tasumist ei tõendata ega kontrollita ning lg 3 sätestab, et kindlasummalise makse alusel toetuse andmisel makstakse toetus välja vaid määratud summas ja juhul, kui toetuse maksmise eelduseks olev tulemus on täielikult saavutatud ja selle saavutamine projekti abikõlblikkuse perioodil on tõendatav.

Toetuse saaja on tingimusi kujundades ning formaalset dokumenti allkirjastades ja seda rakendusüksusele esitades üritanud jätta muljet, et toetuse maksmise eelduseks olev tulemus on täielikult saavutatud. Tõendamaks tulemuse saavutamist abikõlblikkuse perioodil, on toetuse saaja esitanud rakendusüksusele tööde üleandmise-vastuvõtmise akti, mis on allkirjastatud mõlemapoolselt 29.12.2023. Üleandmise-vastuvõtmise akti allkirjastades pidi toetuse saaja aru saama, et andmed, mida aktis väidetakse, ei ole tõesed (tööde täies mahus teostamise asemel ei olnud ehitustöödega veel alustatudki). Samuti on toetuse saaja rakendusüksusele lõpparuannet esitades selgesõnaliselt kinnitanud, et tööd on lõpetatud tähtaegselt ning maksetaotlust esitades on soovinud, et rakendusüksus teostaks väljamakse summas 100 000 eurot.

Lähtuvalt eeltoodust on toetuse saaja rikkunud STS § 24 p-s 5 sätestatud kohustust esitada õiget ja täielikku teavet.

1.4 Rikkumisele kohaldatav finantskorrektsiooni määr 100%

Meetme määruse § 19 lg 4 kohaselt võib rakendusüksus taotluse rahuldamise otsuse tunnistada osaliselt või täielikult kehtetuks vastavalt STS § 22 lõikele 3 või teha finantskorrektsiooni otsuse STS § 45 lõike 1 alusel.

STS § 45 lg 1 p 3 kohaselt tehakse finantskorrektsiooni otsus toetuse vähendamiseks või tühistamiseks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1303/2013 artikli 143 alusel juhul, kui toetuse saaja on jätnud osaliselt või täielikult täitmata kohustuse või nõude ja see on mõjutanud kulu abikõlblikkust.

Taotluse rahuldamise otsuse p 11 sätestab, et projekti abikõlblikud kulud hüvitatakse kindlasummalise makse alusel vastavalt ühendmääruse § 15 lõikele 3. Ühendmääruse § 15 lg 3 sätestab, et kindlasummalise makse alusel toetuse andmisel makstakse toetus välja vaid määratud summas ja juhul, kui toetuse maksmise eelduseks olev tulemus on täielikult saavutatud ja selle saavutamine projekti abikõlblikkuse perioodil on tõendatav.

Toetuse saaja on püüdnud rakendusüksust viia eksitusse projekti elluviimise osas, esitades andmed, justkui oleks tulemus täielikult saavutatud. Tegelikult polnud projektis ettenähtud ehitustöödega alustatud veel poolteist kuud hiljemgi.

Seega on toetuse saaja projekti elluviimisel esitanud teadlikult ebaõiget teavet, püüdes viia rakendusüksust eksitusse selles osas justkui oleks projekt edukalt ellu viidud ning lootes ebaõige teabe edastamisega saavutada seda, et rakendusüksus maksaks toetusesumma alusetult välja.

Taotluse rahuldamise otsuse p 15 sätestab, et otsus võidakse kehtetuks tunnistada STS § 22 lõikes 3 ja § 47 lõikes 3 nimetatud juhul. STS § 22 lg 3 sätestab, et taotluse rahuldamise otsus tunnistatakse täielikult või osaliselt kehtetuks, kui taotlemisel või projekti elluviimisel on teadlikult esitatud ebaõiget või mittetäielikku teavet või teave on jäetud teadlikult esitamata (p 2) ning kui kõrvaltingimusega taotluse rahuldamise otsuse korral kõrvaltingimus ei saabu või kõrvaltingimust ei suudeta täita (p 3).

Lähtudes HMS § 66 lg 2 p-dest 1 ja 3 ning § 67 lg 4 p-dest 2 ja 3, samuti taotluse rahuldamise otsuse p-s 13 ja 15 sätestatust, ei saa toetuse saajal olla tekkinud õigustatud ootust otsuse kehtimajäämise ja toetuse tagasinõudmata jätmise osas. Kuivõrd toetuse taotluse rahuldamise otsus on käsitletav kõrvaltingimusega haldusaktina, mis seab haldusakti adressaadile kõrvaltingimuseks järgida täpselt otsusest tulenevaid kohustusi, peab haldusakti adressaadile eelkõige HMS § 66 lg 2 p-st 3 ja HMS § 67 lg 4 p-st 3 tulenevalt olema ettenähtav haldusakti kõrvaltingimuse rikkumise korral haldusaktiga saadava hüve äravõtmine/vähendamine. Viimasest tulenevalt ei saa toetuse saaja tugineda usalduse kaitsele, täpsemalt õiguspärase ootuse kaitsele. Kuivõrd esinevad HMS § 66 lg 2 p-des 1 ja 3 sätestatud asjaolud, siis on põhjendatud lähtuvalt HMS § 66 lg-st 3 otsuse kehtetuks tunnistamine tagasiulatuvalt.

Lähtuvalt eeltoodust loeb rakendusüksus projekti raames ettenähtud kogukulud mitteabikõlblikuks täies mahus summas 100 000 eurot, millest toetus 100 000 eurot ning tunnistab taotluse rahuldamise otsuse STS § 47 lg 3 kohaselt kehtetuks.

Rakendusüksus märgib täiendavalt selgituseks, et mõlemad asjaolud, nii projekti tulemuste mittesaavutamine kui ka projekti elluviimise kohta ebaõige teabe edastamine, tingivad nii eraldi kui ka koosmõjus konkreetseid asjaolusid silmas pidades lõpptulemuseks selle, et toetuse saajat soodustav haldusakt taotluse rahuldamise otsuse näol tunnistatakse kehtetuks.

2. Toetuse saaja ärakuulamisõiguse tagamine

Lähtuvalt HMS § 40 lg-st 1 edastas rakendusüksus 24.04.2024 toetuse saajale struktuuritoetuse registri kaudu projektile koostatava taotluse rahuldamise otsuse kehtetuks tunnistamise ja finantskorrektsiooni otsuse eelnõu.

Toetuse saaja vastas 13.05.2024, et on finantskorrektsiooni otsuse kätte saanud. Rakendusüksus viitab selguse huvides, et otsusele eelnevalt on saadetud toetuse saajale tutvumiseks siiski kavandatava otsuse eelnõu ning alles käesoleva dokumendi puhul on tegemist otsusega. Eelnõus sisaldus ka selge viide nii ärakuulamisele kui ka võimalusele esitada kavandatavale otsusele omapoolne tagasiside.

Täiendavalt märkis toetuse saaja oma vastuses, et on kahju tõdeda, et akende vahetus ei jõudnud õigeaks ajaks valmis, kuid vastamise hetke seisuga on tööd teostatud. Seega on toetuse saaja saanud kavandatavale otsusele võimaluse tagasiside esitamiseks ning on seda ka teinud.

3. Otsuse resolutsioon

Võttes arvesse eelkirjeldatud asjaolud ja põhjendused ning tuginedes käesolevas otsuses väljatoodud õiguslikele alustele, rakendusüksus

otsustab:

1. tunnistada 17.02.2023 taotluse rahuldamise otsus nr 11.2-44/23/371 kehtetuks tagasiulatuvalt alates otsuse jõustumisest;
2. lugeda projekti kogukulud mitteabikõlblikuks summas 100 000 eurot, millest toetus on 100 000 eurot;
3. jätta välja maksmata toetus summas 100 000 eurot.

Otsuse peale on õigus esitada STS § 51, meetme määruse § 6 ja HMS-i kohaselt vaie rakendusüksusele 30 päeva jooksul, arvates päevast, mil isik sai või oleks pidanud otsusest teada saada.

(allkirjastatud digitaalselt)

Tiina Sams
toetuste rakendamise osakonna juhataja

Koostaja: Maarja Sokk
663 1423
maarja.sokk@rtk.ee